

UZASADNIENIE

Potrzeba nowelizacji rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów podyktowana jest koniecznością uzupełnienia i uściślenia niektórych jego przepisów, jak również wyeliminowania powstałych wątpliwości w zakresie ich stosowania.

Proponowana zmiana § 19 ust. 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. poz. 719 oraz z 2019 r. poz. 67), zwanego dalej „rozporządzeniem MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej”, dotycząca zakresu stosowania zaworów hydrantowych 52 wychodzi naprzeciw postulatom zgłaszanym przez środowisko pożarnicze, a w szczególności przez komendy wojewódzkie Państwowej Straży Pożarnej oraz rzeczoznawców do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych. Obowiązujące dotychczas przepisy § 18 i § 20 ust. 2 rozporządzenia MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej, dotyczące stosowania w budynkach m.in. zaworów hydrantowych 52, generują szereg wątpliwości interpretacyjnych. Z tych względów koniecznym jest określenie wymagań regulujących jednoznacznie zakres stosowania tego rodzaju punktów poboru wody do celów przeciwpożarowych w budynkach. Zatem w § 19 rozporządzenia doprecyzowano, że zawory hydrantowe 52 powinny być stosowane w budynkach wysokich i wysokościowych, mających więcej niż jedną kondygnację nadziemną. Przedmiotowe brzmienie przepisu zapewnia jednoznaczność funkcjonujących dotychczas wymagań oraz uwzględnia regulacje prawne obowiązujące w tym zakresie przed nowelizacją przepisów w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów w 2010 r. (w 2010 r. przepis został uchylony jako zbędne powtórzenie, a zmianę tę z perspektywy czasu ocenia się negatywnie).

Natomiast propozycja nowych przepisów § 39 ust. 3 – 20 rozporządzenia MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej związana jest z wnioskami Najwyższej Izby Kontroli skierowanymi do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z kontroli:

- 1) P/20/089 pn. *„Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa”* o następującej treści: *„Uzupełnienie uregulowań zawartych w § 39 ust. 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. nr 109, poz. 719, ze zm.), o wskazanie starosty jako zobowiązanego do uzgodnienia projektu UPUL samoistnie lub wspólnie tworzącego kompleks leśny o powierzchni ponad 300 ha w części dotyczącej ochrony przeciwpożarowej, z właściwym miejscowo komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej, dla lasów I i II kategorii zagrożenia pożarowego, w przypadku sporządzania projektu na zlecenie starosty.”*
- 2) P/18/111 pn. *„Bezpieczeństwo przeciwpożarowe lasów państwowych”* o następującej treści: *„Rozważenie zmiany treści § 39 ust. 4 rozporządzenia z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. Nr 109, poz. 719, ze zm.), umożliwiającej utworzenie większej niż dotychczas liczby zbiorników w obrębie powierzchni chronionej.”*

W projektowanym § 39 ust. 3 rozporządzenia MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej określono, że starosta w odniesieniu do lasów I i II kategorii zagrożenia pożarowego, niestanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych lub wspólnot gruntowych oraz tworzących samoistnie lub wspólnie kompleks leśny o powierzchni

ponad 300 ha, dokonuje uzgodnienia projektu uproszczonego planu urządzenia lasu, zwanego dalej „UPUL”, o którym mowa w ust. 2 pkt 6, z właściwym miejscowo komendantem wojewódzkim Państwowej Straży Pożarnej, w części dotyczącej ochrony przeciwpożarowej. Przepis ten wskazuje podmiot właściwy do dokonywania przedmiotowych uzgodnień z uwzględnieniem roli przypisanej ustawowo staroście w procesie sporządzania, konsultacji i zatwierdzania UPUL.

Z dotychczasowego brzmienia przepisu § 39 ust. 2 rozporządzenia MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej wynika, że uzgodnienia te muszą być dokonywane bezpośrednio przez właścicieli, zarządców lub użytkowników tych lasów.

Natomiast, zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2022 r. poz. 672) to starosta:

- zleca sporządzenie uproszczonego planu urządzenia lasu dla lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa, należących do osób fizycznych i wspólnot gruntowych (*vide art. 21 ust. 1 pkt 2*),
- wydaje decyzje w sprawie uznania lub nieuznania zastrzeżeń lub wniosków do UPUL składanych przez właścicieli lasów po wyłożeniu projektu UPUL do publicznego wglądu (*vide art. 21 ust. 5*),
- zatwierdza UPUL (*vide art. 22 ust. 2*).

W związku z powyższymi uregulowaniami właściciele lasów niestanowiących własności Skarbu Państwa nie dysponują projektem UPUL. Przed zatwierdzeniem UPUL przez starostę mają jedynie prawo do wnoszenia uwag i zastrzeżeń do tego projektu, w terminie 30 dni od daty jego wyłożenia do publicznego wglądu (*vide art. 21 ust. 4 i 5*).

Ustalenia kontroli NIK wskazują, że w tym stanie prawnym starostowie często zatwierdzali UPUL pomimo braku wymaganych uzgodnień z PSP, o których mowa w § 39 ust. 2 pkt 6 rozporządzenia MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej. Mogło to wynikać nie tylko z braku spójności przepisów, lecz także z faktu, że w przypadku UPUL niejednokrotnie mamy do czynienia z lasami składającymi się z wielu mniejszych działek (gruntów leśnych) mających różnych właścicieli. Tego rodzaju rozdrobnienie dotyczy w szczególności lasów lub ich części niestanowiących własności Skarbu Państwa (tzw. „lasów prywatnych”)¹. W omawianych przypadkach dodatkowym problemem bywa nieustalony stan prawny gruntów (np. z uwagi na nierozstrzygnięte sprawy dotyczące ich własności, m.in. spadkowe).

W kontekście powyższego zaproponowane brzmienie przepisu § 39 ust. 3 z jednej strony usprawni proces uzgadniania projektów UPUL, w części dotyczącej ochrony przeciwpożarowej, z właściwymi miejscowo komendantami wojewódzkimi Państwowej Straży Pożarnej, a z drugiej zapewni zgodność omawianych przepisów rozporządzenia MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej z ww. przepisami ustawy o lasach. Jednocześnie projektowany przepis konsumuje wspomniany powyżej wniosek NIK z kontroli P/20/089.

Z kolei projektowane przepisy § 39 ust. 4–20 stanowią doprecyzowanie oraz uzupełnienie, z uwzględnieniem drugiego z rozpatrywanych wniosków NIK (z kontroli P/18/111), dotychczasowych uregulowań prawnych w zakresie źródeł wody do celów przeciwpożarowych w lasach, które samoistnie lub wspólnie tworzą kompleks leśny o powierzchni ponad 300 ha. W ramach proponowanych zmian:

¹ Na podstawie danych zawartych w informacji o wynikach kontroli P/20/089 (str. 67) w 24 objętych kontrolą powiatach łączna liczba właścicieli (współwłaścicieli) lasów niepaństwowych wynosiła 330 456.

- 1) w ust. 4 wymieniono, co może stanowić źródła wody do celów przeciwpożarowych w tych lasach oraz jaki zapas wody lub wydajność powinny te źródła zapewniać; w porównaniu do dotychczasowego brzmienia § 39 ust. 4 doprecyzowano, iż takim źródłem wody mogą być dwa zbiorniki sztuczne, z łącznym zapasem wody co najmniej 50 m³, jeżeli zapas wody w każdym z tych zbiorników jest nie mniejszy niż 20 m³, sieć wodociągowa przeciwpożarowa z hydrantami zewnętrznymi o wydajności nie mniejszej niż 5 dm³/s; ponadto w katalogu tych źródeł uwzględniono również studnię z pompą oraz z hydrantem zewnętrznym o wydajności nie mniejszej niż 10 dm³/s lub innym punktem poboru wody o tej wydajności z nasadą tłoczną typu 75 albo 110 (nasady zdefiniowano w Polskiej Normie *PN-M-51038:2015 Sprzęt pożarniczy – Nasady*);
- 2) w ust. 5, wzorując się na wymaganiach dla przeciwpożarowych zbiorników wodnych zawartych w Polskiej Normie *PN-B 02857:2017 „Ochrona przeciwpożarowa budynków. Przeciwpożarowe zbiorniki wodne. Wymagania ogólne”*, określono, że zbiorniki sztuczne w lasach mogą składać się z jednego lub grupy pojemników połączonych przewodami o średnicy co najmniej 300 mm, w sposób umożliwiający dostęp do wymaganego zapasu wody z każdego stanowiska czerpania wody, w który wyposażony jest zbiornik;
- 3) do ust. 6 i 7 przeniesiono z dotychczasowego ust. 3 wymagania dotyczące stanowisk czerpania wody; w ust. 6 wskazano rodzaje źródeł wody do celów przeciwpożarowych które powinny być wyposażone w takie stanowiska oraz określono wymagania dotyczące parametrów ich nawierzchni; z kolei w ust. 7 dotychczasowy przepis uzupełniono o wymaganie, zgodnie z którym stanowiska czerpania wody przy źródłach wody do celów przeciwpożarowych, o których mowa w ust. 4 pkt 1–3 (tj. przy zbiornikach i ciekach wodnych), powinny umożliwiać pobieranie wody z wykorzystaniem autopomp lub motopomp pożarniczych (parametry techniczne tych urządzeń określono m.in. w załączniku do rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2007 r. w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, a także zasad wydawania dopuszczenia tych wyrobów do użytkowania (Dz. U. z 2009 r. poz. 1002, z późn. zm.));
- 4) w ust. 8 określono wymagania dotyczące wymiarów oraz wykonania stanowiska czerpania wody; stanowisko powinno mieć szerokość co najmniej 4 m i długość co najmniej 12 m oraz być wykonane w sposób umożliwiający wjazd i wyjazd, a także postój samochodu ratowniczo-gaśniczego o długości 12 m, przy czym w przypadku, gdy lokalne uwarunkowania terenowe (np. na terenach górskich) uniemożliwiają wykonanie stanowiska o takich wymiarach, dopuszcza się stanowisko o szerokości co najmniej 3 m i długości co najmniej 5 m, umożliwiające pobór wody poprzez zasysanie z wykorzystaniem motopompy przenośnej lub przewoźnej;
- 5) w ust. 9 i 10 określono wymagania w zakresie odległości stanowiska czerpania wody od miejsca, w którym pobierana jest woda ze źródła wody do celów przeciwpożarowych, a także przyjętych rozwiązań w zakresie dostępu do tego miejsca, w zależności od sposobu dostarczania wody do stanowiska, rozróżniając tłoczenie oraz zasysanie; uwzględniono przy tym normatywne długości węży pożarniczych (tłocznie dwoma węzami o długości 20 m, a zasysanie trzema węzami o długości 2,5 m); w ust. 10 natomiast określono, że jeżeli do poboru wody wykorzystywane są punkty poboru wody z nasadą ssawną służącą do podłączenia pompy pożarniczej z wykorzystaniem pożarniczych węży ssawnych, odległość tych punktów od stanowisk czerpania wody nie powinna przekraczać 2 m;
- 6) w ust. 11 określono, że w przypadku źródeł wody do celów przeciwpożarowych wykonanych w postaci dwóch zbiorników sztucznych, każdy z zapasem wody co najmniej

- 25 m³ oraz z własnym stanowiskiem czerpania wody, stanowiska te powinny być połączone dojściem, o długości nieprzekraczającej 50 m i szerokości co najmniej 1,5 m, umożliwiającym transport motopompy (niezależnie od obowiązku doprowadzenia do tych stanowisk dojazdów pożarowych); regulacja ta ma zapewnić odpowiednie połączenie stanowisk w ramach jednego źródła i właściwe warunki do jego obsługi przez strażaków jednostek ochrony przeciwpożarowej;
- 7) w ust. 12 i 13 określono wymagania dotyczące pompy obsługującej studnię, o której mowa w projektowanym ust. 4 pkt 5, oraz zasilania w energię elektryczną jej silnika, wskazując:
 - w ust. 12 na konieczność zapewnienia zasilania tego silnika z co najmniej agregatu prądotwórczego z zapasem paliwa wystarczającym do prowadzenia działań ratowniczych (wymóg zapewnienia zapasu paliwa wystarczającego na 4 godziny pracy przy pełnym obciążeniu jest rozwiązaniem typowym, stosowanym np. w pompowniach przeciwpożarowych zasilających w wodę hydranty zewnętrzne),
 - w ust. 13 na konieczność zapewnienia takiego dostępu do tego agregatu, który umożliwi szybkie podjęcie działań ratowniczych (o miejscu lokalizacji agregatu oraz sposobie dostępu do tego urządzenia i jego użycia należy poinformować właściwego miejscowo komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej);
 - 8) w ust. 14 określono wymóg dotyczący konieczności zapewnienia dojazdu pożarowego do hydrantów zewnętrznych lub innych punktów poboru wody oraz stanowisk czerpania wody, jak również możliwości przejazdu pojazdu pożarniczego podczas pobierania wody do celów gaśniczych (wymóg ten służy zapewnieniu warunków do przejazdu pojazdów pożarniczych, w szczególności odpowiedniej szerokości drogi w miejscu pobierania wody przez inny pojazd lub z wykorzystaniem motopompy pożarniczej, w celu uniknięcia zatorów na drodze);
 - 9) w ust. 15 i 16 określono wymagania dotyczące zapewnienia odpowiedniej liczby i rozmieszczenia źródeł wody do celów przeciwpożarowych oraz stanowisk czerpania wody i hydrantów zewnętrznych, uwzględniając przy tym dotychczasowy przepis § 39 ust. 4; dla lasów III kategorii zagrożenia pożarowego zmodyfikowano zakres uzgodnień z komendantem powiatowym (miejskim) Państwowej Straży Pożarnej; ponadto z uwagi na dopuszczenie jako źródła wody do celów przeciwpożarowych w lasach sieci wodociągowych przeciwpożarowych z hydrantami zewnętrznymi o wydajności nie mniejszej niż 5 dm³/s (*vide* § 39 ust. 4 pkt 4);
 - 10) w ust. 17 i 18 określono wymagania dotyczące poddawania źródeł wody do celów przeciwpożarowych oraz rozwiązań technicznych przewidzianych do poboru wody z tych źródeł przeglądom i czynnościom konserwacyjnym, przy czym:
 - w przypadku zbiorników sztucznych oraz studni, stanowiących źródła wody do celów przeciwpożarowych, a także rozwiązań technicznych przewidzianych do poboru wody z tego rodzaju źródeł wskazano, że powinny one być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym, w sposób zapewniający ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie co najmniej raz w roku, w okresie od dnia 1 marca, nie wcześniej jednak niż po ustąpieniu pokrywy śnieżnej, do dnia 30 kwietnia,
 - w przypadku zbiorników naturalnych oraz cieków wodnych ze stanowiskami czerpania wody wskazano, że powinny one być poddawane w okresie od 1 marca do 30 września przeglądom w zakresie potwierdzającym możliwość poboru z nich wody w wymaganej ilości na wypadek pożaru (np. w kontekście możliwości ich zamulenia, zanieczyszczenia, zarośnięcia lub ubytku wody) nie rzadziej niż raz na dwa miesiące, a także niezwłocznie po wprowadzeniu zakazu wstępu do lasu z uwagi na występowanie dużego zagrożenia pożarowego, jeżeli od ostatniego przeglądu do

wprowadzenia tego zakazu minęło więcej niż 30 dni; ponadto, analogicznie jak w przypadku zbiorników sztucznych oraz studni, rozwiązania techniczne przewidziane do poboru wody z tych źródeł powinny być poddawane co najmniej raz w roku, w okresie od dnia 1 marca, nie wcześniej jednak niż po ustąpieniu pokrywy śnieżnej, do dnia 30 kwietnia, przeglądowi technicznemu i czynnościom konserwacyjnym w sposób zapewniający ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie;

- 11) w ust. 19 zawarto postanowienia dotychczasowego ust. 6, uzupełnione o wskazanie, że także zasady wprowadzania zakazu wstępu do lasu, o którym mowa w projektowanym ust. 18, określają przepisy dotyczące szczegółowych zasad zabezpieczenia przeciwpożarowego lasów, wydane na podstawie art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach;
- 12) w ust. 20 zawarto wymagania określone w dotychczasowym ust. 5, przy czym zrezygnowano z wymogu uzgodnienia z właściwym miejscowo komendantem powiatowym (miejskim) Państwowej Straży Pożarnej realizacji obowiązku umieszczania tablic informacyjnych i ostrzegawczych dotyczących zabezpieczania przeciwpożarowego lasu oraz ograniczono obowiązek do:
 - parkingów leśnych oraz innych miejsc wyznaczonych do postoju pojazdów w lesie,
 - ogólnodostępnych miejsc w lesie wyznaczonych do rozpalania ognia,
 - znajdujących się w lesie pól biwakowych oraz kempingów.

W § 2 projektowanego rozporządzenia zawarto przepis przejściowy, zgodnie z którym w okresie 3 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia, zamiast wymagań dotyczących źródeł wody do celów przeciwpożarowych oraz umieszczania tablic informacyjnych i ostrzegawczych w lasach, o których mowa w § 39 ust. 4–16 i 20 zmienianego rozporządzenia, w brzmieniu nadanym § 1 pkt 1 lit. a i b, można stosować wymagania, o których mowa w § 39 ust. 3, 4 i 5 zmienianego rozporządzenia, w brzmieniu dotychczasowym.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, nie podlega zatem notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597).

Przedmiotowy projekt z uwagi na swój charakter nie zawiera regulacji dotyczących majątkowych praw i obowiązków przedsiębiorców lub praw i obowiązków przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej, a zatem nie podlega obowiązkowi dokonania oceny przewidywanego wpływu proponowanych rozwiązań na działalność mikro, małych i średnich przedsiębiorców, stosownie do przepisów ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 r. poz. 162, z późn. zm.).

W ocenie projektodawcy przedmiotowa regulacja nie jest objęta prawem Unii Europejskiej i nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny, zgodnie z § 52 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2022 r. poz. 348) oraz stosownie do wymogów art. 5 ustawy z dnia 7 lipca

2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248).
W trybie ww. ustawy nie odnotowano zgłoszeń zainteresowanych podmiotów.

Projekt nie podlegał dokonaniu oceny OSR przez koordynatora OSR w trybie § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.